

Наталія Кропочева,

наук. співроб.,

Державна науково-педагогічна бібліотека імені В. О. Сухомлинського,
Україна, Київ

ДИСЕРТАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ З ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ ДОБИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ (2001–2015 рр.): БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ ВИМІР

Представлено результати бібліометричного аналізу дисертаційних досліджень з проблем вивчення педагогічної теорії й практики доби Української революції, проведеного в науково-дослідних установах НАПН України. Виокремлено кількісні показники документного потоку дисертацій, що здійснено за такими параметрами: загальна кількість докторських і кандидатських дисертацій, захищених протягом 2001–2015 рр., перелік наукових спеціальностей, науково-дослідні установи НАПН України. Розглянуто тематичний та семантичний спектр назв дисертацій з проблеми вивчення історії розвитку педагогічної науки і практики періоду Української революції у хронологічному, історико-теоретичному та практичному вимірах. Констатовано наявні тенденції щодо зростання числа дисертацій та розширення кола науково-дослідних установ НАПН України, де вони виконуються, за рахунок розширення установ, які пройшли етап реорганізації та організаційного становлення.

Ключові слова: бібліометричний аналіз, дисертаційні дослідження, Українська революція 1917–1921 рр., педагогічні, психологічні, філософські науки, наукові спеціальності.

Відзначення 100-ї річниці початку української національно-визвольної революції 1917–1921 рр. відбувається на тлі складних соціально-економічних умов, що, безперечно, актуалізує значення історичних подій початку ХХ ст., коли за коротким, хронологічно невеликим періодом, відчувається потужна інтелектуальна, творча й експериментально орієнтована діяльність науковців, освітян стосовно вибору подальших векторів розбудови нової української школи.

Історичне значення цих подій набуває сакрального і нетривіального значення. Саме тому на державному рівні затверджено комплекс заходів щодо відзначення 100-річчя подій Української революції. В Указі Президи-

дента України №17/2016 зазначається необхідність забезпечити розроблення та реалізацію заходів щодо «...інформування суспільства про Українську революцію 1917–1921 років, як одного із визначальних етапів у процесі національного державотворення та про її значення для розбудови новітньої Української держави, а також із забезпечення належного інформаційного супроводу заходів з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років та вшанування пам'яті її учасників» [1].

У полі зору дослідників різних галузей знання перебуває значна кількість історичних подій того періоду, що потребують ґрунтовного, систематичного аналізу та відображення різнозначних фактів, подій, устремлень, що уможливають не лише просту констатацію існуючих тенденцій, а й допоможуть спрогнозувати можливі тренди розвитку освіти на сучасному історичному відрізку. Одним з таких перспективних інформаційних засобів є бібліометричний аналіз джерельної бази за різноманітними типовидовими характеристиками. За останнє десятиліття дослідження в цій науковій ділянці мають широкий резонанс і досить оперативний позитивний ефект. Це найбільш чітко проявляється під час бібліометричного аналізу дисертаційних праць. Популярність такого об'єкта дослідження пояснюється значним ціннісним і когнітивним впливом на формування й кумуляцію змістового навантаження й репрезентативності бібліометричних досліджень у соціокомунікаційному просторі.

Враховуючи вищевикладені чинники, можемо зазначити, що вибір теми бібліографічного дослідження зумовлений і детермінований як об'єктивними, так і суб'єктивними причинами, що вмотивовано виводять на перший план інформаційні розвідки, предметом вивчення яких обрано дисертаційні праці з історії розвитку педагогічної науки і практики доби Української революції. Визначена *мета* розкривається у такій послідовності сформульованих завдань:

- впорядкування джерельної бази дослідження за хронологічними, інституційними характеристиками;
- диференціювання дисертаційних досліджень за кваліфікаційними ознаками, науковими спеціальностями;
- встановлення (якщо така залежність буде знайдена) типу взаємозалежностей у межах сформованої вибірки.

Моніторинг інформаційних вторинних потоків із широкого спектра питань наукової тематики став доволі затребуваним видом досліджень, що оперативно надають науковій спільноті інформацію стосовно рівня

вивченості певної проблеми вітчизняними і зарубіжними науковцями. Так, бібліометричні й наукометричні дослідження інформаційно-бібліотечної тематики проводили українські дослідники, зокрема Т. Ківшар, Л. Литвинова, С. Назаровець, О. Пастушенко, О. Політова, Г. Шемаєва. Вони акцентують увагу на значенні результатів бібліометричних розвідок у переформатуванні структури сучасного бібліотекознавства на фундаментальну складову досліджень. Кількісні показники динаміки дисертаційних праць у галузі книгознавства, інформаційної діяльності досліджено в праці Л. Литвинової [4]; відображення документального потоку з вітчизняної історії – у працях О. Політової [7]; тему соціальних комунікацій ґрунтовно проаналізовано у працях О. Пастушенко [6]. Динаміку подання періодичних видань бібліотечно-інформаційної тематики в цифровому просторі встановлено Г. Шемаєвою [8]. Бібліометричний аналіз дисертаційних досліджень як однієї з важливих складових наукових видань з питань дошкільної, початкової, середньої ланок освіти в загальнодержавному реферативному ресурсі простежили науковці Державної науково-педагогічної бібліотеки України (далі – ДНПБУ) ім. В. О. Сухомлинського [2, 3]. Проте згадані бібліометричні дослідження, як правило, стосувалися певних наукових напрямів, обмежених тематичними, функціонально-прагматичним аспектами, що видається доцільним у рамках певних прикладних розвідок. Особливістю представленого дослідження є тема, що не може бути вкладаєна у «прокрустове ложе» вузьких рамок досліджень. Адже заявлена тема вирізняється сутнісними атрибутами, які співвідносять сегмент досліджень у галузі педагогічних наук із суспільно значущою ціннісною направленістю тематичного спектра педагогічних досліджень.

Дисертаційна робота є основним засобом наукового формування фахівця вищої кваліфікації і верифікованою формою висловлення дослідницької гіпотези, репрезентуючи наукову майстерність науковця і характеризуючи розвиток наукового знання, певних етапів його становлення. Аналіз дисертаційних досліджень дає кількісні показники динаміки, тенденцій, загального рівня розвитку галузей педагогічної науки, її окремих дисциплін, виявлення та співвіднесення кількісних та якісних параметрів підготовки науковців у теоретичному та прикладному вимірах.

Серед великої кількості методів аналізу (наукометричних, інформетричних, вебометричних) дисертаційних досліджень особливе значення має застосування бібліометричного методу для ранжування видових, тематичних залежностей, узагальнення відомостей щодо різноманітних кількісних та якісних показників, які дають змогу оцінити міру

актуальності та характер становлення наукових напрямів, належність до певної наукової школи, рівень представленості наукових результатів [1, с. 15].

Таким чином, контент-аналіз дисертаційних досліджень за період 2001–2015 рр. уможливить отримання узагальнених відомостей загального рівня розвитку різних галузей педагогіки і окремих її дисциплін. Ці відомості реалізуються через систему фіксованих і науково достовірних параметрів, які є опосередкованим джерелом якості наукової інформації. Ці параметри класифікуються за такими ознаками: персоніфіковані (автор); кваліфікаційні (кандидат, доктор наук); галузеві (найменування однієї з галузей науки); професійні (шифр наукових спеціальностей); хронологічні (рік захисту); науково-організаційні та інституційні (організація – місце захисту).

Кількісний аналіз документного потоку дисертацій здійснено за такими параметрами: загальна кількість докторських і кандидатських дисертацій, захищених протягом 2001–2015 рр.; динаміка захистів результатів наукових досліджень з педагогічних наук за науковою спеціальністю, науково-дослідними установами НАПН України, де відбулися захисти, хронологічними характеристиками.

На основі зазначених параметрів можна схарактеризувати рівень відображення в проблемному просторі досліджень проблем вивчення історії розвитку педагогічної науки і практики періоду Української революції у історико-теоретичному та практичному вимірах. Валідність джерельної бази забезпечено інформацією про дисертаційні роботи з фонду НБУВ, що міститься в електронному каталозі бібліотеки, та Переліком тем дисертацій, захищених в установах НАПН України [5].

Виявлено та згруповано 70 докторських та кандидатських дисертацій з педагогічних, психологічних та філософських наук за 2001–2015 рр., які можна вважати репрезентативною вибіркою за такими критеріями: хронологічний, персоніфікаційний та проблемно-тематичний діапазон, що маркується в темі дисертацій.

Співвідношення докторських і кандидатських дисертацій у галузі педагогічних наук, за якими присуджується науковий ступінь, дає змогу констатувати таке: за 2001–2015 рр. захищено 62 дисертаційні роботи (83,8%), з них 10 докторських (16,2% від загальної кількості захищених кандидатських і докторських дисертацій).

Найбільшу кількість дисертацій – десять – виявлено в науковому просторі України у 2011 р.; по вісім дисертацій – у 2004, 2008, 2013 р. Що стосується захисту докторських дисертацій: по дві докторські дисер-

тації підготовлено у 2007, 2009 і 2011 р. Наведені дані свідчать про стійкий науковий інтерес до тематичного спектра в зазначеній науковій ділянці.

Кількісний розподіл докторських і кандидатських дисертацій у галузі педагогічних, психологічних і філософських наук представлено в табл. 1.

Як бачимо, мінімальна кількість захищених кандидатських дисертацій (одна) припадає на хронологічний відрізок, маркований 2001–2002 рр. і 2009–2010 рр.

У галузі філософських наук за 2001–2015 рр. проведено захист двох дисертацій, з них одна – докторська.

У галузі психологічних наук за цей період захищено шість кандидатських дисертацій.

У табл. 2 наведено статистичні дані щодо розподілу дисертаційних досліджень за науковими спеціальностями в педагогічних науках.

Таблиця 1

Розподіл дисертацій, у яких відображено розвиток історії педагогічної науки й освіти періоду Української революції, за галузями педагогічних, психологічних і філософських наук (захищені у 2001–2015 рр.)

Рік захисту	Галузь науки, за якою присуджується науковий ступінь, кількість дисертацій						Разом
	педагогічні науки		філософські науки		психологічні науки		
	докт.	канд.	докт.	канд.	докт.	канд.	
2001	1	1					2
2002		1					1
2003		5					5
2004		7				1	8
2005		2					2
2006		4					4
2007	2	5					7
2008	1	7					8
2009	2	1					3

Продовження табл. 1

2010	1	1				1	3
2011	2	7		1			10
2012	1	2					3
2013		4	1			3	8
2014		2				1	3
2015		3					3
Усього	10	52	1	1		6	70

Таблиця 2

Розподіл дисертаційних досліджень за науковими спеціальностями в педагогічних науках (2001–2015 рр.)

Галузь науки, за якою присуджується науковий ступінь	Наукова спеціальність, за якою присуджується науковий ступінь, кількість дисертацій					
	13.00.01 загальна педагогіка та історія педагогіки	13.00.02 теорія та методика навчання	13.00.03 корекційна педагогіка	13.00.04 теорія і методика професійної освіти	13.00.06 теорія і методика управління освітою	13.00.07 теорія і методика виховання

Узагальнюючи наведені показники, можна зазначити, що найбільша кількість захищених робіт припадає на спеціальність 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки – 39 дисертацій. За спеціальністю 13.00.02 – теорія та методика навчання захищено 10 робіт; за спеціальністю 13.00.03 – корекційна педагогіка – 4; за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти проведено захист п'яти наукових робіт. Наукові спеціальності 13.00.06 – теорія і методика професійної освіти і 13.00.07 – теорія і методика виховання – представлені двома

дисертаційними роботами кожна. Отже, загалом за науковими спеціальностями в педагогічних науках протягом 2001–2015 рр. захищено 62 дисертаційних дослідження. За спеціальностями психологічних наук «Загальна психологія, історія психології», «Соціальна психологія; психологія соціальної роботи» усього підготовлено та захищено шість наукових робіт; за спеціальностями філософських наук «Філософія освіти», «Соціальна філософія та філософія історії» – дві (табл. 3).

Таблиця 3

**Розподіл дисертаційних досліджень
за науковими спеціальностями
психологічних та філософських наук (2001–2015 рр.)**

Наукова спеціальність, за якою присуджується науковий ступінь, кількість дисертацій			
психологічні науки		філософські науки	
19.00.01 загальна психо- логія, історія психології	19.00.05 соціальна психо- логія; психологія соціальної роботи	09.00.10 філософія освіти	09.00.03 соціальна філософія та філософія історії
5	1	1	1

Результативність захистів за певними науковими спеціальностями, що спостерігається в наведених кількісних параметрах, уможливорює такий проміжний висновок.

Значна частина захищених дисертацій з педагогічних дисциплін, зокрема в загальній педагогіці та історії педагогіки (39 дисертацій), обумовлена певною мірою такими чинниками: по-перше, вивченням раніше недоступних матеріалів епохи Революції, по-друге, розширенням низки установ, які проводять наукові дослідження в зазначених галузях, по-третє, відкриттям спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій, розширенням кола установ, де вони виконуються (табл. 4).

Таблиця 4

**Розподіл дисертацій за науково-дослідними установами,
де вони були виконані (2001–2015 рр.)**

№ п/п	Науково-дослідні установи НАПН	Загальна кількість захищених дисертацій
1	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих	10
2	Інститут педагогіки	34
3	Інститут вищої освіти	10
4	Інститут проблем виховання	2
5	Інститут спеціальної педагогіки	4
6	Інститут педагогіки і психології професійної освіти	2
7	Інститут психології ім. Г. С. Костюка	4
8	Інститут професійно-технічної освіти	2
9	Інститут соціальної та політичної психології	2
Усього		70

Як видно з табл. 4, найбільшу кількість дисертацій від загальної кількості виконано в Інституті педагогіки – 34 дисертації, в Інституті вищої освіти, Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих – по 10. Тобто на сьогодні найбільше науковців вищої кваліфікації готують у цих науково-дослідних установах НАПН України. Це цілком закономірно, оскільки у вищезазначених науково-дослідних установах діяли та діють тривалий час спеціалізовані вчені ради із захисту дисертацій

за спеціальностями «Загальна педагогіка та історія педагогіки», «Теорія та методика навчання». Водночас зазначимо, що найбільшу кількість дисертацій із психологічних наук підготовлено протягом 2013 р. Стосовно філософських наук можемо говорити про те, що незначний відсоток захищених робіт простежується протягом усього досліджуваного періоду.

Таблиця 5

**Тематичний розподіл дисертаційних робіт з педагогічних,
психологічних та історичних наук**

Тематичні напрями дисертацій	Кількість дисертаційних досліджень
Теорія і практика освіти й навчання:	28
– принципи і проблеми освіти доби революції	6
– теорія управління навчально-виховним закладом	4
– зміст навчальних предметів	12
– трудове навчання	4
– корекційне навчання	2
Організаційно-педагогічні засади реформування шкільної освіти	2
Українізація загальноосвітніх шкіл:	23
– інноваційні аспекти викладання в навчальних закладах усіх рівнів	7 6
– гендерні підходи до освіти та виховання	5
– релігієзнавчі аспекти	5
– українознавчі проблеми педагогічної думки	
Педагогічна біографістика	9
Історія розвитку педагогічної науки	4
Формування національної свідомості дітей та молоді	4
Усього	70

Тематичний аналіз дисертаційних досліджень за 15 років (2001–2015 рр.) дає змогу чітко виділити *шість* основних напрямів сучасних досліджень з історії розвитку педагогічної науки і практики революційного періоду (табл. 5).

Перший напрям – вивчення проблем теорії і практики освіти й навчання часів Центральної Ради, Гетьманату й Директорії, періоду УСРР.

Другий напрям – вивчення проблеми українізації загальноосвітніх шкіл. Необхідність виокремлення цього напрямку наукових розвідок саме в такому значенні обумовлено багатьма чинниками, узагальнюючи які, можна стверджувати, що «українізація» ставала об'єктом досліджень на концептуальному, ідеологічному, культурологічному рівнях.

Одним з важливих національних маркерів, що унаочнюють тенденції розвитку педагогіки революційного періоду стало посилення педагогічної біографічної складової досліджень, коли науковці зосереджувалися на вивченні життєдіяльності особистостей загальнонаціонального і регіонального рівня. Визначені змістові лінії нами об'єднано в рамках *третього напрямку*. Загалом було захищено сім дисертацій, присвячених вивченню громадської та культурно-просвітницької діяльності видатних представників Галичини і Буковини, Наддніпрянщини другої половини XIX – першої половини XX ст.

Четвертий напрям формують локальні мікрорівневі дослідження, присвячені історії окремих вищих навчальних закладів і персоналіям діячів вищої освіти.

У рамках *п'ятого напрямку* розкрито теоретичні аспекти історії розвитку педагогічної науки, висвітлено становлення окремих галузей педагогіки.

Одним з найбільш представлених, зважаючи на хронологічні рамки досліджень, визначаємо *ще один напрям* – висвітлення процесу формування національної свідомості дітей та молоді.

Згідно з отриманими у процесі бібліометричного аналізу відомостями щодо основних характеристик захищених дисертацій спостерігається тенденція до сталого за динамікою вивчення проблем педагогічної теорії й освітньої практики епохи Революції 1917–1921 рр. Особливості аналітичного згортання інформації, відображені в темах дисертацій, висвітлюють концептуальні відмінності, якими характеризуються різні етапи вивчення освітніх реалій досліджуваного періоду. Навіть побіжний (на рівні хронологічних характеристик) аналіз дає змогу стверджувати, що принципи висвітлення епохи Революції в сучасних дослідженнях кардинально відрізняються від принципів наукових досліджень різних

періодів становлення української державності, враховуючи конкретно-історичні умови, у яких вони проводилися.

Підсумовуючи викладені вище судження, зазначимо, що дослідження стану і тенденцій вивчення історії розвитку педагогічної науки й освіти доби Української революції доцільно базувати на широкому застосуванні методів бібліометричного, наукометричного аналізу, інформаційний потенціал яких у вітчизняних педагогічних дослідженнях далеко не вичерпаний.

Список використаних джерел

1. Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років : Указ Президента України від 22.01.2016 № 17/2016 // Офіц. вісн. Президента України. – 2016 р. – № 5. – Ст. 91.

2. *Букишина Т. Ф.* Бібліометричний аналіз наукових публікацій з питань дошкільної освіти і виховання в загальнодержавній реферативній БД «Україніка наукова» (1998–2012 рр.) [Електронний ресурс] / Т. Ф. Букишина // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – Т. 40, №. 2. – С. 135–150. – Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/7205/1/967-3716-1-PB.pdf> (дата звернення: 17.03.2018). – Назва з екрана.

3. *Кропочева Н. М.* Відображення публікацій з питань загальної середньої освіти в реферативній БД «Україніка наукова» [Електронний ресурс] / Н. М. Кропочева // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2014. – Т. 44, вип. 6. – С. 157–170. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_44_6_17 (дата звернення: 17.03.2018). – Назва з екрана.

4. *Литвинова Л. А.* Дисертаційні дослідження з бібліотекознавства та бібліографознавства в Україні (2008–2011) / Л. А. Литвинова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2011. – № 4. – С. 16–22.

5. Національна академія педагогічних наук : офіц. сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://naps.gov.ua/ua/activities/training/topic_list/ (дата звернення: 17.03.2018). – Назва з екрана.

6. *Пастушенко О.* Динаміка розвитку дисертаційних досліджень книги і періодики в Україні (1992–2015) / О. Пастушенко // Бібл. вісн. – 2016. – № 2 (232). – С. 40–47.

7. *Політова О.* Документально-інформаційний потік з документознавчої професіології: структура, динаміка та сучасні тенденції / О. Політова // Вісн. Книжк. палати. – 2012. – № 9. – С. 38–41.

8. *Шемаєва Г. В.* Бібліотека в системі наукової комунікації: коеволуційні процеси розвитку : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : спец.

27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» / Г. В. Шемаєва ; Харк. держ. акад. культури. – Харків, 2009. – 41 с.

References

1. Pro zakhody z vidznachennia 100-richchia podii Ukrainскої revoliutsii 1917–1921 rokiv [About actions for the celebration of the 100 anniversary of events of the Ukrainian revolution of 1917–1921] (2016). *Ofitsiinyi visnyk Prezydenta Ukrainy – Official Bulletin of the President of Ukraine*, no. 5 [in Ukrainian].

2. Bukshyna, T. F. (2014). Bibliometrychnyi analiz naukovykh publikatsii z pytan doshkilnoi osvity i vykhovannia v zahalnodержavnii referatyvnii BD «Ukrainika naukova» (1998–2012 rr.) [Bibliometric analysis of scientific publications on preschool education and training in national abstracts database «Ukrainika scientific» (1998–2012)]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 40, no. 2, pp. 135–150. Retrieved from <http://lib.iitta.gov.ua/7205/1/967-3716-1-PB.pdf> [in Ukrainian].

3. Kropocheva, N. M. (2014). Vidobrazhennia publikatsii z pytan zahalnoi serednoi osvity v referatyvnii BD «Ukrainika naukova» [Presentation of publications on issues of the general secondary education in abstract DB «Ukrainika scientific»]. *Informatsiini tekhnologii i zasoby navchannia – Information Technologies and Learning Tools*, Vol. 44, issue 6, pp. 157–170. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_44_6_17 [in Ukrainian].

4. Lytvynova, L. A. (2011). Dysertatsiini doslidzhennia z bibliotekoznavstva ta bibliohrafoznnavstva v Ukraini (2008–2011) [Dissertation researches in library and book sciences in ukraine (2008–2011)]. *Bibliotekoznavstvo. Dokumentoznavstvo. Informolohiia – Library Science. Record Studies. Informology*, no. 4, pp. 16–22 [in Ukrainian].

5. Natsionalna akademiia pedahohichnykh nauk [National Academy of Educational Sciences of Ukraine]. Retrieved from http://naps.gov.ua/ua/activities/training/topic_list/ [in Ukrainian].

6. Pastushenko, O. (2016). Dynamika rozvytku dysertatsiinykh doslidzen knyhy i periodyky v Ukraini (1992–2015) [Dynamics of development in studies of dissertations and periodic publications in Ukraine (1992–2015)]. *Bibliotechnyi visnyk – Library Journal*, no. 2 (232), pp. 40–47 [in Ukrainian].

7. Politova, O. (2012). Dokumentalno-informatsiinyi potik z dokumentoznavchoi profesiolohii: struktura, dynamika ta suchasni tendentsii [The documentary and information flow of documentation profilesology: structure, dynamics and current trends].

dynamics and current trends]. *Visnyk Knyzhkovoї palaty – Bulletin of the Book Chamber*; no. 9, pp. 38–41 [in Ukrainian].

8. Shemaieva, H. V. (2009). Biblioteka v systemi naukovoї komunikatsii: koevoliutsiini protsesy rozvytku [Library in the system of scientific communication: co-evolutionary processes of development]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 04.12.2018.

Natalia Kropeceva,

Research Associate,

V. O. Sukhomlynsky State Scientific-Pedagogical Library,

Ukraine, Kyiv

Dissertation Researches on the History of Pedagogical Science and Practice of the Period of the Ukrainian Revolution at the Present Stage (2001–2015): Bibliometric Analysis

The results of the bibliometric analysis of dissertation researches on the problems of the pedagogical theory and practice in the period of the Ukrainian Revolution are presented; quantitative indicators of the formation of various branches of pedagogy and its individual disciplines are determined. Quantitative analysis of the documentary flow of dissertations was carried out on the following parameters: the total number of doctoral and candidate dissertations defended during 2001–2015; dynamics of quantitative indicators of dissertations already defended in pedagogical, psychological and philosophical studies, that presented results of researches conducted in institutions of the National Academy of Sciences of Ukraine. The source base of study is the corresponding information provided by the electronic catalog of V. I. Vernadsky National library of Ukraine and the List of topics of the dissertation researches defended in institutions of National academy of the pedagogical sciences of Ukraine reflected in the NAPN official portal. Trend of increasing both number of theses and NPA research institutions of Ukraine where the researches were conducted, is stated. The trend emerged due to expansion of number of the institutions which went through the stage of organizational and functional reorganization.

Keywords: bibliometric analysis, dissertation researches, Ukrainian revolution of 1917–1921, pedagogical, psychological, philosophical sciences, scientific specialties.